

РОЛЬ СОЦІАЛЬНИХ ПРОЄКТІВ У ПОДОЛАННІ СУЧАСНИХ ПРОБЛЕМ

Коломієць О. Г.

*Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького
kolomietsolena@gmail.com*

Вторгнення російської федерації на територію нашої країни призвело до масштабних руйнувань інфраструктури, дестабілізації економіки, загострило проблеми бідності та зайнятості населення, дотримання прав людини, спричинило внутрішню та зовнішню міграцію українців, руйнування сімейних зв'язків, погіршення психологічного здоров'я, збільшення частки вразливих груп населення. Все це стало поштовхом для активізації діяльності громадських організацій, благодійних фондів, ініціативних груп та пересічних громадян щодо зниження соціальної напруги в країні, вирішення нагальних соціальних проблем.

Мета статті – проаналізувати вплив соціальних проєктів на розв'язок та мінімізацію соціальних проблем в Україні.

Методика та організація дослідження – аналіз і синтез наукової літератури з метою виявлення напрямів та змісту соціальних проєктів в умовах війни.

Одним із потужних ресурсів впливу на соціальні процеси, мінімізації соціальних проблем, вдосконалення суспільних відносин, підтримки вразливих груп населення є впровадження соціальних проєктів. За час війни зросла кількість грантів на їх реалізацію. Сьогодні на території України реалізовано безліч соціальних проєктів, впроваджено успішні ініціативи, кейси та практики в різних сферах суспільного життя. Кожний соціальний проєкт вирішує конкретну соціально значущу мету (Т. Костева, Л. Романовська), сприяє конструюванню соціальної дійсності (О. Безпалько). Россі, Фріман [4] поділяють соціальні проєкти на ті що впроваджують інновацію (новий продукт, практику), поширюють досвід (можуть використовуватися іншими організаціями, в інших сферах, громадах, країнах) та звичайні проєкти (надання послуг в змінених обставинах). Фінансування соціальних проєктів здійснюється міжнародними, всеукраїнськими фондами та організаціями, державними інституціями, органами місцевого самоврядування та фондами окремих підприємств, організацій.

«Більшість соціальних проєктів вузько спрямовані на певний елемент соціальної проблеми, яка є складною та багатогранною. Підвищенню ефективності вирішення соціальної проблеми сприятиме паралельне впровадження кількох різних соціальних проєктів. Так, збільшення кількості внутрішньо переміщених осіб в Україні з 24 лютого 2022 року сприяло активізації громади до впровадження власних соціальних проєктів, спрямованих на підтримку: жінок, сімей з дітьми, дітей» [1].

Важливу роль в підтримці України, фінансуванні соціальних проєктів з відновлення та розбудові миру відіграє міжнародна Організація Об'єднаних Націй (ООН).

Програма розвитку ПРООН направлена на досягнення Цілей сталого розвитку, надання підтримки громадам, вразливим групам населенням та особам, що потребують допомоги в Україні. «Програму підтримують одинадцять міжнародних партнерів: Європейський Союз (ЄС), Європейський інвестиційний банк (ЄІБ), Посольство США в Україні, а також уряди Данії, Канади, Нідерландів, Німеччини, Польщі, Швейцарії, Швеції та Японії» Так завдяки проєкту міського городництва було реалізовано 37 різних ідей: спільно з БО «Карітас» та волонтерський осередок «БУР-Закарпаття в Україні створено інклюзивний город в місті Ужгород, У Моршині разом із ГО «Жіночі перспективи» (Львівська область) запрацював город у притулку для вимушених переселенців та ін.

Війна сьогодні поглибила існуючі форми дискримінації жінок та дівчат в Україні. Проєкти ООН Жінки що реалізуються за підтримки: Європейського Союзу, Уряду Японії, Уряду Швеції, донорської організації «Хліб для світу», МБФ «Українського жіночого фонду» та ін., направлені на впровадження гендерної рівності та розширення прав і можливостей жінок, дівчат в Україні.

В реалізації даних проєктів беруть участь як державні установи (МОН України) так і міжнародні (UNICEF) та громадські організації (Ла Страда Україна).

Фонд ООН у галузі народонаселення (UNFPA), Канадський фонд місцевих ініціатив (Government of Canada/CFLI) сприяють вирішенню проблем, спричинених війною, фінансують проєкти щодо просування гендерної рівності запобігання конфліктам і розбудова миру.

Метою проєкту DECIDE, який реалізується ГО «ДОККУ» за підтримки Швейцарії, є надання міні-грантів територіальним

громадам для залучення жителів до самоврядування та розвиток освіти. Бенефіціарами даного проєкту є Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури України, Міністерство освіти і науки України, партнером – Цюрихський педагогічний університет.

Сьогодні в Україні успішно діє глобальна програма для молоді UPSHIFT від дитячого фонду ООН (UNICEF). Історія даної програми бере свій початок з Сараєво. Під час військового, міжетнічного конфлікту Боснії та Герцеговини багато молодих людей виїжджало з країни. З метою активізації та включення молоді до відновних процесів держави, до прийняття рішень було започатковано програму UPSHIFT. Наразі молодіжні команди України розробляють та втілюють власні соціальні проєкти, які сприяють розвитку громади, вирішенню її актуальних проблем в умовах воєнного часу. В процесі участі молодь, опираючись на свої сильні сторони, опановує технологію проєктування, від власної ідеї до її реалізації.

Жителі кожної окремо взятої громади краще знають свої потреби, проблеми, тому і їх соціальні проєкти мають більш значущий практичний ефект в умовах війни, сприяють залученню різних цільових груп, включаючи внутрішньо переміщених осіб, до їх впровадження.

Отже, соціальні проєкти гнучкі, орієнтовані на практичну діяльність, стрімко реагують на сучасні виклики, задоволення потреб різних соціальних груп, категорій населення та громади, а отже мають швидкий соціальний ефект.

Сьогодні вони направлені на підтримку:

- внутрішньо переміщених осіб;
- захисниць та захисників України;
- людей з інвалідністю;
- постраждалих від домашнього насильства тощо.
- формування цінностей, зміну світогляду;
- толерування ненасильства, недискримінації;
- активізація молоді до участі в прийнятті рішень, в подоланні існуючих соціальних проблем громади, в її розвитку тощо.

У цей нелегкий час для України всі демократичні країни світу надають нам свою підтримку та допомогу і однією з таких підтримок є грантування соціальних проєктів які в свою чергу сприяють залучення українців до вирішення власних соціальних проблем.

ЛІТЕРАТУРА

1. Коломієць О., Демиденко Т. Соціальні проекти як інструмент впровадження інновацій у соціальній роботі. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: «Педагогіка. Соціальна робота»*. 2023. Вип. 2 (53). С. 61-66.
2. ООН Жінки. URL: <https://ukraine.unwomen.org/uk/pro-nas/oon-zhinky-v-ukrayini> (дата звернення 19.10.2023).
3. UPSHIFT Україна. URL: <https://upshiftukraine.org/proyekty-upshift/> (дата звернення 19.10.2023).
4. Управління проектами розвитку : навч.-метод. посіб. / Ю. В. Легенько, Т. І. Євтухова, О. В. Родіонов та ін. ; ДП «Укртехінформ». Київ, 2013. 291 с.

ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Костенко О. Ю.

*Ліцей № 21 «НАДВОРСКЛЯНСЬКИЙ» Полтавської міської ради
brokse@ukr.net*

Війна, яку розв'язала росія проти України 24 лютого 2023 року, поставила перед нашою країною низку викликів: по-перше – виклик самому існуванню нашої держави, її суверенітету, по-друге – вирішення проблеми загрози життю та здоров'ю українців, обмеження доступу до базових потреб людини і по-третє – адаптація системи освіти до нових реалій організації навчально-виховного процесу. В умовах війни освіта України стикається з суттєвими проблемами (значне руйнування освітньої інфраструктури, внутрішнє та зовнішнє переміщення учасників освітнього процесу, втрата контролю над навчально-виховним процесом на територіях, які тимчасово окуповані або розташовані в районах активних бойових дій тощо) вирішення яких є надзвичайно важливим для країни в майбутньому і для перемоги сьогодні. Виховна робота завжди була невід'ємною частиною навчального процесу, і сьогодні, в умовах військової агресії проти України, її значення важко переоцінити. Усе, що зараз відбувається, є викликом для шкіл, вчителів та учнів. І надзвичайно гостро постають питання як працювати саме сьогодні, як розставити пріоритети?

Метою статті є розглянути основні напрями виховної роботи в умовах воєнного стану.

Під час написання статті були використані теоретичні методи дослідження: аналіз, синтез, узагальнення.

Війна в Україні призвела до появи великої кількості факторів стресу, які безпосередньо впливають на якість життя учасників освітнього процесу. Загроза життю та безпеці, розлука з рідними,